

Nieuwsbrief

→ Bericht van de voorzitter

→ Agenda

→ Terugblik op het Symposium

Bericht van de voorzitter

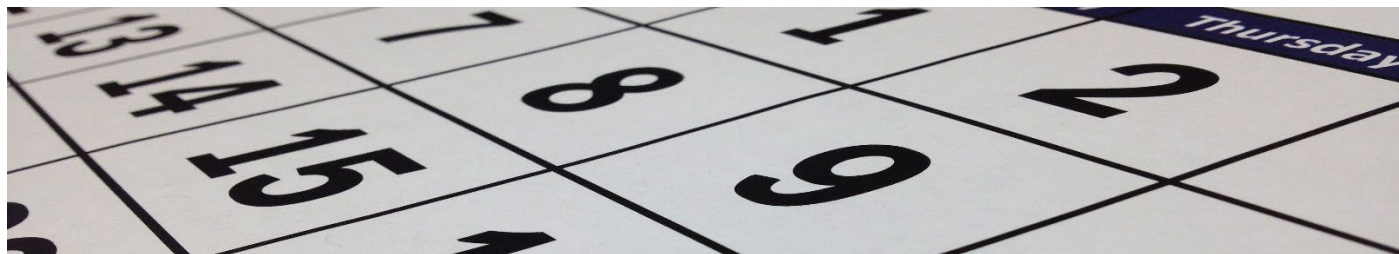
Op 26 oktober was het zo ver; na intensieve voorbereidingen ging ons jubileumsymposium van start. Met prominente sprekers over een realistische kijk op duurzame luchtvaart. Het waren alle kwalitatief hoogstaande lezingen waarbij dit onderwerp vanuit diverse gezichtspunten werd belicht. Meer dan 60 toehoorders vulden het Auditorium van het NLR in Amsterdam.

De paneldiscussie aan het einde onder leiding van Joris Melkert was bijzonder levendig en leverde diverse gezichtspunten op. Al met al kunnen wij terugzien op een bijzonder geslaagd symposium. Met dank aan de programmacommissie en aan het NLR die de zaal beschikbaar stelde. Een verslag van het symposium met enkele foto's volgt hieronder.

Helaas vervalt de novemberlezing van Lex ten Have. Die wordt verplaatst naar 2023. De eerstvolgende lezing vindt plaats op 17 december om 19.30. Nadere bijzonderheden daarover volgen in de nieuwsbrief van december en zullen dan ook op onze website zijn vermeld.

Mark van Venrooij (voorzitter)

Agenda

Datum	Onderwerp	Vorm	Spreker
15 december - 19.30 uur	Herindeling luchtruim	hybride	Sprekers LVNL en I&W

NVvL symposium “Een realistische kijk op duurzame luchtvaart”

26 oktober vierde de NVvL, ietwat laat, haar 80-jarig jubileum. Het is gebruikelijk bij een jubileum een klein symposium te organiseren. Omdat we tegenwoordig allemaal praten over het duurzaam maken van de luchtvaart leek het ons nuttig om eens een keer het kaf van het koren te scheiden en een realistische blik te werpen op de duurzaamheid van de luchtvaart.

Het programma had een aantal interessante sprekers klaargezet. Na het openingswoord van onze voorzitter gingen we van start met Ron van Manen van de Europese Joint Undertaking Clean Aviation. Dit is de opvolger van Clean Sky II. Hij gaf ons een mooi beeld van wat er te gebeuren staat in het nieuwe programma. Een groot deel van het programma zal zich richten op het ontwikkelen van vliegtuigen die vliegen op waterstof. Dat kan zowel door waterstof direct te verbranden maar ook door een brandstofcel te gebruiken. Daarna nam Colin Hancock het stokje over. Colin is werkzaam bij de Europese Luchtwaardigheidsautoriteit EASA. Hij gaf ons een overzicht van hoe de Europese certificatie werkt en hoe EASA meehelpt om de duurzaamheid in de luchtvaart te versnellen. Vervolgens was het de beurt aan Michael Lunter. Hij is sterk betrokken bij wat er gebeurt binnen ICAO en meer specifiek het Committee on Aviation Environmental Protection (CAEP). Binnen dat programma worden met name de duurzaamheidsaspecten als geluid en emissie besproken. Michael gaf een heel mooi overzicht van hoe ICAO nou eigenlijk werkt. Het is belangrijk dat te weten omdat Nederland al land veel te klein is om zelf dingen te regelen. Dat moet toch op z'n minst Europees en het liefst wereldwijd geregeld worden. Daar kom je dan toch de EASA en ICAO tegen.

Lezing van Jolanda Stevens

Na de lunch kregen we een duo-presentatie van KLM. Jolanda Stevens en Hedwig Sietsma gaven een mooi overzicht van wat KLM aan duurzame luchtvaart doet en ook hoe er gedacht wordt over de waarde van vliegen. Snel daarna nam Armand Jongen van de Luchtverkeersleiding (LVNL) het stokje over. Hij gaf een presentatie over wat de LVNL doet en hoe dit kan bijdragen aan het duurzaam maken van de luchtvaart. Ontwikkelingen als de Single European Sky, de herziening van ons luchtruim en Continuous Descent Approaches (CDA's) passeerden de revue.

Nog drie sprekers volgden. David Dwek (SkyNRG) vertelde wat SkyNRG doet om de luchtvaart te gaan voorzien van duurzame brandstoffen. Dit is een belangrijk onderwerp omdat het inzetten van duurzame brandstof een belangrijke bijdrage zal moeten zijn om de luchtvaart snel duurzaam te maken. David gaf aan dat er al verschillende mogelijkheden zijn om tot een duurzame brandstof te komen en dat verschillende van die brandstoffen ook al gecertificeerd zijn.

Lezing van David Dwek

Richard Emmerink (Schiphol) gaf verrassend genoeg geen overzicht van wat Schiphol nu precies aan het doen is, maar gaf een meer holistische presentatie over waar we nu staan en wat we eigenlijk zouden moeten doen. Uit zijn verhaal bleek toch wel dat we bereid moeten zijn om dat onder ogen te zien. Analoog aan wat Al Gore jaren geleden al vertelde is er echt sprake van een “unconvenient thruth”.

De laatste spreker, Nick Borer van NASA, sloot aan via zoom. Hij is betrokken bij het X57 Maxwell-project van NASA. In dat programma kijken ze naar wat je moet doen om een vliegtuig elektrisch aan te drijven. In het programma bouwen ze in een aantal stappen een bestaande Tecnam om naar een vliegtuig met distributed electric propulsion met een kleinere vleugel, verschillende kleine motoren op de vleugel en twee tipmotoren. Voor de technici in het publiek was dit een presentatie om van te smullen.

Paneldiscussie: v.l.n.r. David Dwek, Jolanda Stevens, Hedwich Sietsma, Martin Nagelsmit, Richard Emmerink, Colin Hancock, Michael Lunter en Joris Melkert

Als laatste onderdeel van de dag stond een paneldiscussie op het programma. Naast de sprekers nam namens het NLR ook Martin Nagelsmit zitting in het panel. Eerst behandelde het panel vragen van het publiek. Tenslotte vroeg de dagvoorzitter aan alle panelleden wat zij als het grootste obstakel zien in het duurzaam maken van de luchtvaart. Verrassend genoeg zaten in dat lijstje eigenlijk geen technische obstakels. Genoemd werden onder andere een tekort aan duurzame energie, voldoende geschikte mensen, de toenemende vraag naar vliegen en ook het gebrek aan moed om drastische stappen te nemen.

Het symposium werd afgesloten met een borrel en een gemeenschappelijk diner. Terugkijkend kunnen we wel zeggen dat het een geslaagde dag was waarmee we ons 80-jarig bestaan waardig gevierd hebben.

Joris Melkert
Dagvoorzitter